



ایران

هر فیلمی یک موزه است

هر فیلمی خودش یک موزه است، زیرا موزه بخشی از تاریخ، هنر، طبیعت و فرهنگ ما را حفظ می‌کند، می‌شناساند و معرفی می‌کند. یک فیلم خوب هم همین کار را انجام می‌دهد. بخشی از گذشته، تاریخ و روایت را حفظ و منتقل می‌کند، پس خودش یک موزه به حساب می‌آید. موزه خوب، موزه‌ای است که بدون تفاوت جنسیت، سواد، سن و دیگر ویژگی‌های انسانی، مانند پینا یا نابینا بودن و شنوا یا ناشنوا بودن، بتواند همه را بپذیرا باشد. امروز ما تلاش می‌کنیم سینمای ناطق را با زبان اشاره در خدمت جامعه قرار دهیم. آغاز سینما با مفهوم صلح سازگاری داشت، سینما با سینمای صامت متولد شد و انسان‌ها بدون استفاده از زبان، احساسات خود را منتقل می‌کردند. اما وقتی مصیبت و غم فزونی می‌یابد، هنر کم‌دی اهمیت پیدا می‌کند، زیرا از طریق بیان اجتماعی می‌تواند به تلطیف و آرام‌سازی فضای جامعه کمک کند.

از صحبت‌های سیداحمد محیط طباطبایی رئیس انجوم ایران در مراسم نمایش فیلم سینمایی «آجاره‌نشین‌ها»



نقل قول



خاویر باردِم: مدافع حقوقی در هیاهوی سیاسی

خاویر باردِم، بازیگر سرشناس اسپانیایی، با حمایت از کمپین جمع‌آوری امضا، خواستار برکناری پینک خواننده آمریکایی از سمت سفیر یونیسف شد. این اقدام در پی مخالفت پینک با حمایت مملکومر (خواننده رپ) از فلسطین صورت گرفت. باردِم با بسیج هوادارانش، فشار بر یونیسف را افزایش داده و بحث مسئولیت اجتماعی هنرمندان را داغ کرده است. این موضوع، یونیسف را در موقعیت دشواری قرار داده و به نقطه عطفی در رویکردهای نمایندگی در این سازمان بدل شده است. **ا. مهر**



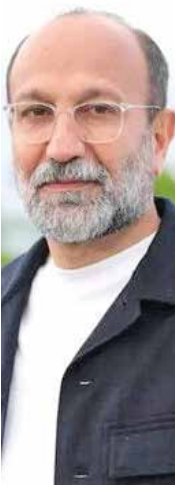
احسان خواجه‌امیری: پاسدار میراث پدر و حامی استعدادها

احسان خواجه‌امیری، خواننده پُرآوازه، در مراسم چهلمین روز درگذشت پدرش، ایرج خواجه‌امیری، با ادای احترام به زادگاه پدری، از پیشنهاد خانه موسیقی می‌برن تأسیس بنیاد هنری ایرج در خال‌آباد استقبال کرد. او با اشاره به استعدادهای فراوان منطقه، ابزار امیدواری کرد این بنیاد به شناسایی و پرورش موسیقیدانان جوان کمک کند و خاطرات دوران کودکی خود را نیز زنده کرد. **ا.خبرآنلاین**



اصغر فرهادی: برنده جایزه جشنواره جاده ابریشم چین

اصغر فرهادی، با فیلم «داستان‌های موازی»، جایزه بهترین فیلمنامه سیزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم جاده ابریشم چین را از آن خود کرد. این اثر با نقش‌آفرینی بازیگران برجسته فرانسوی نظیر ایزابل هوبر و ونسان کسل، سرنوشت شخصیت‌هایی را به تصویر می‌کشد که از خلال افشاکاری‌ها به کاوش در حقیقت، اخلاق و روابط انسانی می‌رسند. فرهادی با این جایزه، موفقیت بین‌المللی تازه‌ای در کارنامه درخشان خود ثبت کرد. **ا.ایسنا**



حضور ۱۶۸ هنرمند ایرانی در ۳۰ رشته در دوازدهمین مجمع بین‌المللی فرهنگ‌های متحد و روزهای فرهنگی ایران

فرهنگ؛ پل تازه روابط ایران و روسیه

گزارش

گروه فرهنگی

سفر سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به روسیه هم‌زمان با برگزاری دوازدهمین دوره مجمع بین‌المللی فرهنگ‌های متحد و روزهای فرهنگی ایران، مجموعه‌ای گسترده از برنامه‌های فرهنگی، هنری و گفت‌وگوهای تخصصی را در چهار شهر سن‌پترزبورگ، مسکو، کازان و آستراخان رقم می‌زند؛ رویدادی که به گفته مسئولان فرهنگی ایران، با حضور ۱۶۸ هنرمند در ۳۰ رشته، یکی از گسترده‌ترین برنامه‌های فرهنگی ایران در روسیه طی سه دهه اخیر به شمار می‌رود.

فرهنگ؛ محور پایدار روابط ایران و روسیه

صالحی در آستانه سفر به روسیه، فرهنگ را یکی از مهم‌ترین پایه‌های استمرار روابط میان ملت‌ها و دولت‌ها دانست. به گفته وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، روابط سیاسی میان کشورها ممکن است در مقطعی دستخوش فراز و نشیب شود، اما فرهنگ می‌تواند به‌عنوان نقطه اتکا و عامل تداوم ارتباطات عمل کند. در همین چارچوب، روزهای فرهنگی ایران در روسیه صرفاً مجموعه‌ای از نمایشگاه‌ها و اجراهای هنری تعریف نشده و بخش مهمی از برنامه‌ها به ایجاد زمینه برای همکاری‌های بلندمدت اختصاص یافته است. تشکیل کمیته فرهنگی مشترک ایران و روسیه، برگزاری سه کارگروه در حوزه‌های فرهنگ، هنر و گردشگری و بررسی اسناد همکاری دوجانبه از جمله برنامه‌های این سفر است. صالحی همچنین قرار است در جمع استادان، دانشجویان و نخبگان فرهنگی و فکری در سن‌پترزبورگ درباره نقش فرهنگ در روابط ایران و روسیه و جایگاه فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در حوزه تمدنی سخنرانی کند.

سن‌پترزبورگ؛ آغاز دیپلماسی فرهنگی

اولین مرحله سفر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سن‌پترزبورگ و با حضور در دوازدهمین مجمع بین‌المللی فرهنگ‌های متحد دنبال می‌شود. این مجمع با شعار «فرهنگ‌های متحد، می‌تواند» ارزش‌های مشترک را برگزار شده و بنا بر اعلام طرف روس، نمایندگانی از ۷۰ کشور و ۴۴ هیأت رسمی در آن حضور دارند. حفاظت از میراث فرهنگی، توسعه همکاری‌های بشردوستانه بین‌المللی و بررسی تأثیر فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی بر فرهنگ و صنایع خلاق، از

محورهای اعلام‌شده این اجلاس است. صالحی نیز در جمع مقامات و چهره‌های فرهنگی حاضر در این رویداد، دیدگاه‌ها و پیشنهادهای جمهوری اسلامی ایران را مطرح خواهد کرد. دیدار با اولگا لیوبیمووا، وزیر فرهنگ روسیه و برگزاری کمیسیون مشترک فرهنگی دو کشور از دیگر برنامه‌های وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سن‌پترزبورگ است. یکی از مهم‌ترین خروجی‌های مورد انتظار این نشست، امضای موافقت‌نامه تولید مشترک فیلم میان ایران و روسیه عنوان شده است؛ توافقی که به گفته رایزن فرهنگی ایران در روسیه، می‌تواند زمینه مشارکت بیشتر بخش خصوصی در تولید آثار مشترک سینمایی را فراهم کند.

مسکو: نمایش هنر و توان صنایع خلاق ایران

پس از سن‌پترزبورگ، مسکو میزبان بخش اصلی روزهای فرهنگی ایران خواهد بود. دوشنبه ششم مهرماه، نمایشگاه هنرهای تجسمی هنرمندان ایرانی در ۳۰ رشته در موزه ملی صنایع دست‌ساز مسکو گشایش می‌یابد. در کنار هنرهای تجسمی، نمایشگاه‌های حوزه‌های صنایع خلاق از جمله اسباب‌بازی، بازی‌های رایانه‌ای و پویانمایی نیز حضور خواهند داشت تا درباره ظرفیت‌های همکاری با همتایان روس خود گفت‌وگو کنند. مراسم رسمی آغاز روزهای فرهنگی ایران نیز همان روز در سالن مشهور «بالشوی تئاتر» برگزار خواهد شد. در این مراسم، ارکستر ملی سمفونیک ایران برای جمعی متشکل از بیش از هزار و ۷۰۰ نفر از چهره‌های



فرهنگی و فکری و شهروندان روسیه به اجرای برنامه می‌پردازد. برگزاری نشست‌های تخصصی درباره نظامی گنجوی، دیپلماسی مکتوب، ظرفیت‌های زبان فارسی و نقش ایران‌شناسان در توسعه روابط فرهنگی نیز بخش دیگری از برنامه مسکو است. موضوعاتی درباره آموزش و حفظ زبان فارسی در روسیه و بررسی جایگاه زبان فارسی در اندیشه رهبر جمهوری اسلامی ایران نیز در این نشست‌ها مطرح خواهد شد.

کازان و آستراخان؛ گسترش جغرافیای فرهنگی

یکی از ویژگی‌های این دوره، خروج برنامه‌های فرهنگی ایران از تمرکز معمول بر پایتخت‌هاست. پس از مسکو، کازان و آستراخان میزبان بخش‌های دیگری از این رویداد خواهند بود. در کازان، آثار هنرمندان ایرانی در مجموعه کرملین این شهر ارائه و کارگاه‌های تخصصی برگزار می‌شود. گروه پهلوانک‌ها نیز به اجرای برنامه خواهد پرداخت و کنسرت ۶۰ نفره هنرمندان ایرانی در سالن اپرای دولتی کازان برگزار می‌شود. در بخش سینمایی نیز ۱۴ فیلم ایرانی در مسکو، کازان و آستراخان نمایش داده خواهند شد. همچنین نشست تخصصی «هوش مصنوعی و میراث اسلامی: روش‌شناسی، اخلاق و ابزارها» در کازان برگزار می‌شود که کاربرد فناوری‌های هوش مصنوعی در پژوهش‌های اسلامی را بررسی خواهد کرد. آستراخان نیز روز شنبه ۱۱ مهرماه میزبان کنسرت موسیقی با سازهایی ایرانی خواهد بود و نمایش فیلم و نمایشگاه عکس و پوستر از دیگر برنامه‌های این شهر است.



روزهای فرهنگی ایران در روسیه صرفاً مجموعه‌ای از نمایشگاه‌ها

و اجراهای هنری تعریف نشده و بخش مهمی از برنامه‌ها

زمینه برای همکاری‌های بلندمدت

اختصاص یافته است. تشکیل کمیته

فرهنگی مشترک ایران

و روسیه، برگزاری سه کارگروه در

حوزه‌های فرهنگ، هنر و گردشگری و بررسی اسناد

همکاری دوجانبه برنامه‌های این سفر است



تحلیل فرهنگی روز

رضائمی

دبیر گروه فرهنگی

نگاهی به تازه‌ترین اثر موسیقایی

با موضوع دفاع مقدس و پیوند نسل‌ها

«پهلوان بابا»: روایت موسیقایی یک خاطره از جنگ



نماهنگ «پهلوان بابا» هم‌زمان با آغاز هفته دفاع مقدس و با روایت داستان دو دوست از دو نسل و دو میدان جنگ منتشر شد. این اثر با هدف بازخوانی مفاهیمی همچون ایستادگی، دلوری و فداکاری تولید شده است.

«پهلوان بابا» داستان دو دوست را روایت می‌کند؛ یکی از آنها در جنگ هشت‌ساله ایران و عراق حضور داشته و دیگری در جنگ رمضان شرکت کرده است. سازندگان اثر با پیوند دادن روایت این دو نسل، تلاش کرده‌اند تجربه جنگ و مفاهیم مرتبط با آن را از زاویه‌ای انسانی و بین‌نسلی بازخوانی کنند. خوانندگی این نماهنگ را محمدرضا اسحاقی و پرواز همای برعهده دارند و موسیقی و تنظیم آن توسط زمان اسماعیلی انجام شده است. مریم رزاقی و پونه نکویی نیز شاعران این اثر هستند. محمود صالحی مدیر تولید موسیقی و پیام میرتیریزیان تهیه‌کننده و کارگردان «پهلوان بابا» هستند. این نماهنگ به مناسبت آغاز هفته دفاع مقدس و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران استان‌های تهران، مازندران و گیلان تهیه شده است. اما آنچه «پهلوان بابا» را از یک اثر صرفاً مناسبتی متمایز می‌کند، انتخاب روایت دو دوست از دو نسل و دو میدان جنگ است. این انتخاب در واقع نقطه ورود اثر به مسأله‌ای مهم‌تر از بازگویی یک رویداد تاریخی است. مسأله انتقال حافظه جنگ از نسلی به نسل دیگر. جنگ، بومزه برای نسلی که آن را مستقیماً تجربه کرده، صرفاً مجموعه‌ای از تاریخ‌ها، عملیات‌ها و وقایع نظامی نیست، بخشی از خاطره شخصی و جمعی جامعه است. با گذشت زمان، اما فاصله میان نسل تجربه‌کننده جنگ و نسل‌هایی که آن را تنها از طریق روایت‌ها و تصاویر می‌شناسند، بیشتر می‌شود. در چنین شرایطی، هنر می‌تواند نقش واسطه‌ای میان ذهنیت گذشته و ذهنیت امروز ایفا کند. «پهلوان بابا» نیز ظاهراً تلاش می‌کند همین نقش را برعهده بگیرد. انتخاب دو شخصیت از دو نسل مختلف، امکان ایجاد نوعی گفت‌وگوی تاریخی و عاطفی را فراهم می‌کند. یکی حامل تجربه جنگ ایران و عراق است و دیگری تجربه‌ای از جنگی دیگر را با خود دارد. کنار هم قرار گرفتن این دو روایت، مفهوم فداکاری را از یک واقع مشخص تاریخی فراتر می‌برد و آن را به مفهومی انسانی‌تر تبدیل می‌کند، مفهومی که در قالب دوستی، وفاداری و ایستادگی قابل بازخوانی است.

از این منظر، عنوان «پهلوان بابا» نیز اهمیت پیدا می‌کند. «پهلوان» در فرهنگ ایرانی تنها به معنای فردی نیرومند نیست. این واژه بار اخلاقی و فرهنگی نیز دارد و با مفاهیمی مانند جوانمردی، گذشت و فداکاری پیوند خورده است. اضافه شدن واژه «بابا» به این ترکیب، قهرمان را از یک شخصیت عمومی و دور از دسترس به شخصی خنوادگی و ملموس تبدیل می‌کند. به عبارت دیگر، قهرمان روایت می‌تواند پدر، دوست یا عضوی از خانواده باشد؛ کسی که خاطره او در زندگی نسل بعد باقی مانده است. از نظر ساختار هنری نیز موسیقی در چنین روایتی اهمیت ویژه‌ای دارد. حضور پرواز همای و محمدرضا اسحاقی در مقام خواننده، در کنار موسیقی و تنظیم زمان اسماعیلی، ظرفیت ایجاد هم‌زمان فضای حماسی و عاطفی را فراهم می‌کند. در چنین آثاری، موسیقی صرفاً همراه تصویر نیست، بلکه نمودگاری را از یک واقع مشخص تاریخی فراتر می‌برد و آن را به مفهومی انسانی‌تر تبدیل می‌کند، مفهومی که در قالب دوستی، وفاداری و ایستادگی قابل بازخوانی است.

در کنار موسیقی، شعر نیز یکی از عناصر تعیین‌کننده اثر است. حضور مریم رزاقی و پونه نکویی به عنوان شاعران نماهنگ نشان می‌دهد که کلام در انتقال مفاهیم اصلی اثر جایگاه مهمی دارد. چالش اصلی در این زمینه، ایجاد تعادل میان زبان حماسی و زبان عاطفی است. اثری که درباره جنگ، ایثار و شهادت سخن می‌گوید، اگر بیش از اندازه به شعار تازد یک شوش، ممکن است فاصله خود را با مخاطب امروز از طریق دهد، اما وقتی این مفاهیم در قالب شخصیت، خاطره و رابطه انسانی روایت شوند، امکان همذات‌پنداری بیشتری ایجاد می‌شود. در مجموع، «پهلوان بابا» را می‌توان تلاشی برای بازتعریف روایت جنگ در قالب یک داستان بین‌نسلی دانست. اهمیت این رویکرد در آن است که جنگ را صرفاً به عنوان یک واقعه متعلق به گذشته مطرح نمی‌کند، بلکه بر اثرات آن در حافظه خانواده‌ها و انتقال تجربه از پدران و مادران به فرزندان تمرکز دارد. شاید مهم‌ترین پرسشی که چنین آثاری پیش روی مخاطب قرار می‌دهد این باشد که وقتی شاهدان مستقیم یک دوره تاریخی کمتر می‌شوند، چگونه می‌توان خاطره آن دوره را برای نسل‌های بعد زنده نگه داشت؟ «پهلوان بابا» با پاسخ پرسش، استفاده از زبان موسیقی، شعر و روایت انسانی است. روایتی که می‌کوشد از دل یک مناسبت تقویمی، به موضوعی فراتر یعنی حافظه جمعی، پیوند نسل‌ها و معنای فداکاری در گذر زمان برسد.

گفتمانی، تلاش برای عبور از دوگانه «مقاومت یا مذاکره» است. می‌توان بر تـوان دفاعی و استقلال سیاسی تأکید کرد و در همان حال، مذاکره را به‌عنوان ابزار حل‌وفصل مناقشه نفی نکرد. از این منظر، جمله پزشک‌های مبنی بر اینکه «برای دفاع از خود، از جنگ نمی‌ترسیم» و برای صلح، از مذاکره نمی‌گریزیم» دقیقاً در نقطه اتصال این دو منطق قرار می‌گیرد. یک سوی این گزاره، بازآرندگی و مقاومت است و سوی دیگر، دیپلماسی و گفت‌وگو. صالحی با برجسته کردن این بخش، در واقع می‌کوشد نشان دهد «اقتدار» در روایت رسمی مورد نظر او الزاماً به معنای نفی دیپلماسی نیست؛ بلکه می‌تواند پیش‌شرط حضور مقتدرانه در مذاکره تلقی شود.

از سوی دیگر، سخن صالحی را باید در چارچوب جایگاه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز خواند. او وزیر امور خارجه نیست و مستقیماً مسئول توضیح جزئیات سیاست خارجی کشور نیست. بنابراین انتخاب واژگانی همچون «پیام»، «سوگ»، «حماسه»، «نمایندگی» و «ملت» اهمیت پیدا می‌کند. صالحی بیش از آنکه درباره جزئیات دیپلماسی سخن بگوید، درباره معنا و تصویر ایران در افکار عمومی جهانی صحبت می‌کند. در این خوانش، سازمان ملل فقط یک نهاد دیپلماتیک نیست؛ صحنه‌ای برای روایت کردن ایران و تجربه ایرانیان نیز هست. تعبیر «۹۰ میلیون ایرانی» نیز در همین چارچوب قابل تأمل است. صالحی می‌گوید رئیس‌جمهور در سازمان ملل نماینده این جمعیت بوده است. این عبارت، حضور

خوانشی از روایت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از سخنان رئیس‌جمهوری در سازمان ملل

وقتی سوگ به زبان اقتدار سخن می‌گوید



سوگ در این روایت قرار نیست به انفعال ختم شود، بلکه به نقطه عزیمت یک روایت جمعی از مقاومت تبدیل می‌شود. دومین مؤلفه، «حماسه» است. صالحی با این واژه، تجربه جنگ را از سطح یک رخداد نظامی به سطح یک تجربه هویتی ارتقا می‌دهد. «حماسه» در این چارچوب، معنایی فرهنگی دارد: جامعه‌ای که در برابر فشار خارجی ایستاده و از این ایستادگی برای بازتعریف تصویر خود استفاده می‌کند. به همین دلیل است که وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سخنرانی

پزشکیان را با واژگانی چون «اقتدار» و «عزت» پیوند می‌زند. این واژگان بخشی از یک ادبیات سیاسی شناخته‌شده در جمهوری اسلامی هستند که مقاومت را نه صرفاً واکنشی امنیتی، بلکه مؤلفه‌ای از هویت ملی معرفی می‌کنند. اما نکته مهم‌تر، همنشینی «اقتدار» با «عقلانیت» است. صالحی نمی‌خواهد تصویر مورد نظرش از سیاست خارجی ایران صرفاً بر صورت مقاومت و ایستادگی باشد. او هم‌زمان بر «عزت، حکمت و صلحت» نیز تأکید می‌کند. مذاکره تأکید می‌کند. این ترکیب، در سطح